

Na osnovu člana 24. stav 1. tačka c. Ustava Tuzlanskog kantona ("Službene novine Tuzlansko-podrinjskog kantona", br. 7/97 i 3/99 i "Službene novine Tuzlanskog kantona", br. 13/99, 10/00, 14/02 i 6/04) na prijedlog Vlade Tuzlanskog kantona, Skupština Tuzlanskog kantona, na sjednici od 21. 9. 2004. godine, donosi

## **ZAKON**

### **O ZAŠTITI PRIRODE**

#### **I - OSNOVNE ODREDBE**

##### **Član 1.**

Ovim zakonom uređuju se uslovi i način obnove, zaštite, očuvanja i održivog razvoja pejzaža, prirodnih područja, biljaka, životinja i njihovih staništa, minerala i fosila i drugih komponenti prirode na teritoriji Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu: Kanton), nadležnosti tijela koja vrše poslove zaštite prirode, planiranje zaštite prirode, opšte i posebne mjere za zaštitu prirode, nadzor, finansiranje zaštite prirode i kazne za prekršaje za pravna i fizička lica.

##### **Član 2.**

Na pitanja koja nisu regulisana ovim zakonom primjenjuju se odredbe federalnog Zakona o zaštiti okoliše.

##### **Član 3.**

Mjerama propisanim ovim zakonom osiguravaju se osnovni uslovi za zaštitu prirode i održivi razvoj prirode i okoliše, a naročito:

- obnova, zaštita, očuvanje i održiva upotreba ekološkog balansa u prirodi;
- obnova, zaštita, očuvanje i održiva upotreba obnovljivih prirodnih resursa i revitalizacija oštećenih područja i dijelova prirode;
- uspostavljanje sistema za planiranje, upravljanje i finansiranje zaštite prirode;
- učešće javnosti u oblasti zaštite prirode;
- realizacija kantonalnih planova zaštite prirode;
- smanjenje korištenja, opterećenja i zagađivanja vrsta (životinja, biljaka, gljiva) i njihovih staništa.

##### **Član 4.**

Odredbe ovog zakona primjenjuju se na fizička i pravna lica i njihova udruženja koja mogu biti nosioci prava i obaveza iz odredaba ovog zakona.

Ovaj zakon ne primjenjuje se u slučaju preduzimanja hitnih mjera radi sprečavanja neposredne opasnosti po život i zdravlje ljudi i životinja.

#### **II - DEFINICIJE**

##### **Član 5.**

Izrazi i pojmovi korišteni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

1. "*priroda*" - dijelovi prirode koji su od posebnog naučnog, obrazovnog, historijskog, ekološkog i rekreacionog značaja (u daljem tekstu: priroda) kao značajan dio okoliše kojem se obezbjeđuje posebna zaštita;
2. "*prirodno područje*" - bilo koje kopneno ili vodeno područje sa karakteristikama približno prirodnih uslova;
3. "*komponenta prirode*" - elementi prirode kao što su biljni i životinjski svijet, živi organizmi i njihov prirodni (ekološki) sistem (i), biološka raznolikost (ili njene komponente), zemljište, pejzaž, vještačka okolica (ili njene komponente), prirodna dobra i uzajamno djelovanje ovih elemenata;
4. "*prirodni sistem*" ili "*ekosistem* (ekološki sistem) - prirodna jedinica živih organizama koja se dinamično mijenja, njihove zajednice i abiotička okolica;
5. "*biološka raznolikost*" - različitost među živim organizmima iz svih izvora uključujući, između ostalog, kopnene i vodene ekosisteme i ekološke komplekse kojim pripadaju;
6. "*zaštita prirode*" - sve odgovarajuće aktivnosti i mjere koje imaju za cilj sprečavanje štetnih

## **"Službene novine Tuzlanskog kantona", broj: 10/04**

- aktivnosti, oštećenja ili zagađivanja prirode (ili njenih komponenti), smanjenje ili eliminisanje nastale štete i obnova prirode (ili njenih komponenti) i dovođenje u prvobitno stanje;
7. "*prirodni uslovi*" - uslovi staništa, pejzaža i zajednica na čiji razvoj čovjek nema nikakav ili ima neznatan uticaj (sa izuzetkom rekonstrukcije) i kao posljedica toga u njima se uglavnom dešavaju procesi samoregulacije;
  8. "*prirodni resursi*" - komponente prirode ili određeni sastavni dijelovi koji se mogu koristiti za zadovoljenje potreba društva sa izuzetkom vještačke okoline;
  9. "*oštećenje prirode*" - oštećenje prirode ili njenih komponenti u obliku bilo koje promjene ili zagađenje prirode (ili njenih komponenti) do stepena kada ne postoji mogućnost obnove oštećene prirode (ili njenih komponenti) ili korištenje prirode (ili njenih komponenti) do stepena kada ne postoji mogućnost obnove oštećene prirode (ili njenih komponenti) ili vraćanje u prirodno ili prvobitno stanje (kvalitet), što ima negativan uticaj na biljni i životinjski svijet;
  10. "*upravljanje zaštitom prirode*" - svaka aktivnost koja ima za istraživanje, vođenje registra, regulaciju, očuvanje, čuvanje, održavanje, izlaganje ili sanaciju zaštićenih pejzaža, vrsta minerala, fosila i područja;
  11. "*pejzaž*" - ograničeno područje koje sadrži određene strukture i karakteristike, specifične divlje vrste i prirodne sisteme zajedno sa specifičnim karakteristikama kulturnog naslijeđa, gdje zajedno egzistiraju i uzajamno djeluju sile prirode i elementi vještačke okoline;
  12. "*stanište*" ili "*prirodno stanište*" - kopneno ili vodeno područje koje se razlikuje po geografskim, abiotičkim i biotičkim karakteristikama, bez obzira da li je u potpunosti prirodno ili približno prirodno, koje sadrži odgovarajuće uslove za život određenog organizma, njegove populacije ili zajednice organizama unutar prirodnog sistema gdje postoje svi okolinski uslovi neophodni za njihov razvoj, opstanak i multiplikaciju;
  13. "*živi organizmi*" - vrste, podvrste i varieteti mikroorganizama, gljiva, biljaka i životinja;
  14. "*vrste*" - svaka vrsta, podvrsta ili geografski odvojena populacija, naročito bilo koja vrsta životinja ili biljaka, bez obzira na to da li je živa ili mrtva, bilo koji lako prepoznatljiv dio ili dio nastao iz toga;
  15. "*vrste sa crvene liste*" - su vrste koje izumiru ili izumiru u divljini, ugrožene vrste za koje ne postoji uvjerljiv dokaz da su izumrle, ugrožene vrste kojima prijeti opasnost od izumiranja cijele vrste ili velikog broja individua, ugrožene vrste kojima prijeti opasnost od smanjenja broja individua zbog jednog ili nekoliko uzročnih faktora, osjetljive vrste za koje se pretpostavlja da će najvjerojatnije biti u kategoriji ugroženih vrsta u bliskoj budućnosti, rijetke vrste koje imaju jednu ili više populacija sa malim brojem individua i koje nisu trenutno ugrožene ili osjetljive ali je njihov opstanak rizičan, endemične vrste koje zahtijevaju posebnu pažnju zbog specifične prirode njihovih staništa, divlje vrste koje slobodno žive u prirodi;
  16. "*održivi razvoj*" - sistem društvenih i ekonomskih uslova i aktivnosti koje štite divlje vrste i vještačku okolicu za sadašnje i buduće generacije, korištenje prirodnih resursa na ekonomičan i prikladan način u pogledu očuvanja ekosistema i osiguranje poboljšanja kvaliteta života i očuvanje biološko-kulturne raznolikosti u dugoročnom razdoblju sa aspekta ekosistema kao cjeline.

### **III - OSNOVNA NAČELA**

#### **Član 6.**

Sva pravna ili fizička lica kao i druge organizacije dužne su štiti prirodu na način da sarađuju u sprečavanju aktivnosti koje mogu ugroziti ili oštetiti prirodu, ublažiti svaku takvu štetu, eliminisati posljedice takve štete i obnoviti oštećenu prirodu i dovesti je u stanje u kojem je bila prije pojave štete.

#### **Član 7.**

Eksploatacija divljih vrsta, minerala i područja sa prirodnim ili približno prirodnim karakteristikama može se vršiti samo do stepena na kojem se njihova biološka raznolikost, ispravno funkcionisanje osnovnih prirodnih sistema i procesa u tim sistemima može održavati.

#### **Član 8.**

U slučaju pojave štete ili oštećenja prirode prioritet će biti otklanjanje takve štete ili oštećenja na izvoru.

#### **Član 9.**

Interesi očuvanja prirode bit će uzeti u obzir pri utvrđivanju strategije ekonomskog razvoja, dokumenata prostornog uređenja i prilikom preduzimanja mjera od nadležnih organa.

**Član 10.**

Zagađivači i korisnici dužni su platiti troškove, poreze, takse i dr. za zagađivanje ili korištenje prirode ili prirodnih resursa (ili drugih komponenti) za izvođenje bilo kojih aktivnosti ako one prouzrokuju ili će vjerojatno prouzrokovati štetu po prirodu.

**Član 11.**

Svako korištenje prirode i njeno opterećenje vrši se na način koji najmanje zagađuje ili oštećuje prirodu.

**Član 12.**

Podizanje javne svijesti o poštovanju zakona i drugih propisa o zaštiti prirode se postiže putem obrazovanja i obuke javnosti.

**Član 13.**

Za aktivnosti koje mogu imati značajan uticaj na prirodu ili predstavljaju veliku opasnost ili nepopravljivu štetu, nedostatak naučne podloge neće se koristiti kao razlog za odlaganje ekonomskih mjera da bi se spriječila šteta po prirodu.

**Član 14.**

Organi uprave, javnost, privredna društva i druga pravna lica dužna su obratiti posebnu pažnju na održivi razvoj dok provode aktivnosti u korišćenju obnovljivih i neobnovljivih izvora, u sprečavanju štete i opasnosti po zdravlje ljudi i smanjenju štete, opasnosti i opterećenju prirode.

#### **IV - PLANIRANJE ZAŠTITE PRIRODE**

**Član 15.**

Planom zaštite prirode Kantona utvrđuje se politika zaštite prirode, određuju zadaci zaštite prirode i zaštitne biološke raznolikosti, osigurava nadzor i zaštita drugih dijelova prirodnog nasljeđa.

Plan zaštite prirode iz stava 1. ovog člana je dio Plana zaštite okolice Kantona.

Plan zaštite prirode iz stava 1. ovog člana sadrži posebno:

1. opšti opis prirodnih područja na Kantonu i aktivnostikoje su vezane za očuvanje biološke raznolikosti;
2. opšte zahtjeve kao i zahtjeve nadležnog Federalnog ministarstva za zaštitu i očuvanje prirodnih područja, pejzaža i drugih vrijednosti (vrsta, staništa, fosila);
3. srednjoročne i dugoročne zadatke zaštite i očuvanja zaštićenihvrsta, minerala i područja i određivanje novih zaštićenih područja;
4. srednjoročne i dugoročne zadatke revitalizacije oštećenihpodručja;
5. srednjoročne i dugoročne programe za istraživanja, razvoj,obrazovanje i zadatke popularizacije zaštite i očuvanja prirode;
6. principe za uspostavljanje i funkcioniranje sistema zaposmatranje, prikupljanje podataka, registrovanje i procjenu pejzaža, vrsta, minerala, i područja sa prirodno ili približno prirodnim karakteristikama;
7. planiranje prioriteta u zaštiti i očuvanju prirodnih područja,pejzaža i drugih vrijednosti (vrsta, staništa, fosila);
8. planirane izvore finansiranja.

Plan zaštite prirode iz stava 1. ovog člana mora biti usaglašen sa Federalnom strategijom zaštite prirode.

**Član 16.**

Plan zaštite prirode izrađuje Ministarstvo prostornog uređenja i zaštite okolice (u daljem tekstu: Ministarstvo) a donosi ga Skupština Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu: Skupština Kantona) na prijedlog Vlade Tuzlanskog kantona (u daljem tekstu: Vlada Kantona), za razdoblje od 10 godina.

Vlada Kantona donosi svake dvije godine plan implementacije Plana zaštite prirode Kantona.

## **V - OPŠTE MJERE ZA ZAŠTITU PRIRODE**

### **Član 17.**

#### **Zaštita pejzaža**

U skladu sa ovim zakonom, zaštita pejzaža ima za cilj zaštitu ili unapređenje:  
-karakteristika prirodnog sistema i njegovih ugroženih,osjetljivih ili rijetkih vrsta, karakteristika ugroženog pejzaža,  
-rekreacionih vrijednosti pejzaža.Posebnim propisom uredit će se način i uslovi zaštite pejzaža van zaštićenih područja.  
Posebnim propisom uredit će se način izrade i vrste planova i projekata za zaštitu pejzaža.

### **Član 18.**

#### **Zaštita divljih biljaka i životinja**

Odredbe ovog zakona primjenjuju se na svaku pojedinu vrstu divljih biljaka i životinja u svakoj fazi razvoja, u svakom obliku i stanju.

Zabranjeno je namjerno uništavanje ili oštećenje, zloupotrebljavanje ili pretjerano iskorištavanje nezaštićenih divljih biljaka.

Zabranjeno je uznemiravanje, proganjanje ili ubijanje nezaštićenih divljih životinja, premještanje, oštećivanje ili uništavanje njihovih prebivališta (gnijezda ili legla) i uznemiravanje, uništavanje ili mijenjanje njihovih staništa (prebivališta) ukoliko za to ne postoje posebni razlozi.

Divlje vrste koje nisu obuhvaćene stavom 1. do 3. ovog člana uživaju zaštitu prema Crvenoj listi.

### **Član 19.**

#### **Crvena lista**

U skladu sa ovim zakonom, podrazumijeva se i zaštita i očuvanje vrsta sa Crvene liste.

Zaštita i očuvanje "Vrsta iz Crvene liste" i "Vrsta od zajedničkog interesa" vršit će se u skladu sa propisom.

### **Član 20.**

#### **Zaštita staništa**

U skladu sa ovim zakonom, podrazumijeva se i očuvanje biološke raznolikosti kroz zaštitu i očuvanje prirodnih staništa divljih biljnih i životinjskih vrsta i očuvanja izvornog stanja.

Zaštita i očuvanje "Vrsta prirodnih staništa iz Crvene liste" i "Vrsta prirodnih staništa od zajedničkog interesa" vršit će se u skladu sa propisom.

## **VI - POSEBNE MJERE ZAŠTITE PRIRODE**

### **1. Zaštita područja**

#### **Član 21.**

Zaštićeno područje je dio kopna određeno radi zaštite i održavanja biološke raznolikosti, prirodnih i kulturnih resursa.

Zaštićena područja na teritoriji Kantona su:

- (a) spomenici prirode ustanovljeni u svrhu očuvanja specifičnih prirodnih karakteristika;
- (b) zaštićeni pejzaži ustanovljeni u svrhu očuvanja pejzaža, priobalnih područja i rekreacije.

#### **Član 22.**

#### **Spomenik prirode**

Spomenik prirode je područje sa jednom ili više specifičnih prirodnih/kulturnih karakteristika od izuzetne ili jedinstvene vrijednosti zbog svojih prirodnih, reprezentativnih ili estetskih osobina ili kulturne važnosti.

Spomenici prirode utvrđuju se s ciljem:

-zaštite ili očuvanja trajnih prirodnih karakteristika od izuzetne važnosti, jedinstvenog ili značajnog kvaliteta i/ili spiritualnog značenja u skladu sa određenim ciljevima, pružanja mogućnosti za naučna

istraživanja, obrazovanje, interpretaciju i procjenu od javnosti;

- otklanjanja i sprečavanja eksploatacije ili posjeta koje mogu dovesti do promjene i oštećenja prirode, omogućavanja beneficija stanovništvu koje živi na tom području, koje su u skladu sa ciljevima upravljanja.

**Član 23.**

**Zaštićeni pejzaž**

Zaštićeni pejzaž je kopneno ili priobalno područje nastalo međusobnim djelovanjem prirode i čovjeka sa izuzetnim estetskim, ekološkim i/ili kulturnim vrijednostima i često sa velikom biološkom raznolikošću.

Zaštićeni pejzaž utvrđuje se s ciljem:

- održavanja usklađenosti međusobnog djelovanja prirode i kulture putem zaštite pejzaža i tradicionalnog korištenja zemljišta, građenja, te društvenih i kulturnih manifestacija; izvođenja ekonomskih aktivnosti u skladu sa prirodom i očuvanjem kulturnog sistema zajednica; održavanja raznolikosti pejzaža i staništa, srodnih vrsta i ekosistema; eliminiranja i sprečavanja korištenja zemljišta i aktivnosti koje nisu u skladu sa ciljevima upravljanja; omogućavanja rekreacije i turizma koje odgovara kategoriji područja; podsticanja naučnih i edukativnih aktivnosti za dobrobit stanovništva za duže vremensko razdoblje; učešća javnosti u zaštiti okolice tog područja; omogućavanja beneficija kroz osiguranje prirodnih izvora (kao što su šume i ribe) i usluga (kao što su čista voda ili prihodi od turizma u cilju održive upotrebe tog područja) za lokalnu zajednicu.

**Član 24.**

**Određivanje i proglašenje područja zaštićenim**

Prijedlog za proglašenje spomenika prirode i zaštićenog pejzaža daje Ministarstvo, na incijativu općina i drugih institucija čija je djelatnost ili programska načela vezana za zaštitu prirode.

Ministarstvo je dužno obavijestiti vlasnika/korisnika područja

o pokretanju postupka za proglašenje područja zaštićenim u roku od jedne godine radi privremene zaštite područja. Obavijest mora sadržavati granice područja i tačan opis postojećeg stanja područja.

Pojedini dijelovi prirode o kojima se vodi postupak za proglašenje zaštićenim područjem nalaze se pod privremenom zaštitom od dana kada je vlasnik/korisnik područja obaviješten da je postupak pokrenut, a najduže godinu dana od dana prijema obavijesti.

Za vrijeme privremene zaštite primjenjuju se odredbe ovog zakona, kao i kod zaštićenih područja prirode.

Zabranjeno je pogoršanje postojećeg stanja od slanja obavijesti do proglašenja područja zaštićenim.

Poseban zakon o proglašenju pojedinih područja zaštićenim iz stava 1. ovog člana donosi Skupština Kantona.

Podaci o zaštićenim područjima, tampon-zonama u njima i preduzetim aktivnostima za očuvanje izvornog stanja dostavljat će se u katastar-registar zaštićenih područja (u daljem tekstu: registar) koji vodi Ministarstvo. Kod upisa u registar, utvrđuju se i unutrašnje granice zaštićenih dijelova prirode.

Ministarstvo je dužno jednom godišnje podatke iz registra zaštićenih područja dostaviti Federalnom ministarstvu.

**Član 25.**

**Upravljanje zaštićenim područjem**

Provedbenim propisom iz člana 24. stav 7. propisat će se mjere upravljanja, nadležni organ za provođenje mjera upravljanja i tehnologije koje će se primjenjivati na zaštićenom području.

Propis iz stava 1. ovog člana mora biti u skladu sa Federalnom strategijom zaštite prirode i Planom zaštite prirode Kantona.

Nakon donošenja propisa iz člana 24. stav 7. ovog zakona, Vlada Kantona će donijeti poseban plan upravljanja za svaki spomenik prirode i zaštićeni pejzaž.

Posebni planovi upravljanja mogu se donijeti za određena razdoblja.

**Član 26.**

Propisom iz člana 24. stav 7. ovog zakona mogu se odrediti zabrane i ograničenja radi ispunjavanja ciljeva upravljanja.

Zabrane i ograničenja, pojedinačno za svako područje, utvrdiće se propisom na osnovu pribavljenih stručnih podloga.

## **2. Zaštita divljih vrsta**

### **Član 27.**

#### **Zaštićene vrste biljaka i gljiva**

Zabranjeno je svako:

- (a) namjerno branje, skupljanje, rezanje, vađenje korijenaili oštećivanje biljaka u njihovom prirodnom opsegu koje se nalaze u divljini;
- (b) čuvanje, transport i prodaja ili razmjena takvih vrstakoje se nalaze u divljini, izuzev onih koje su pribavljene po pravnom osnovu prije stupanja na snagu ovog zakona.

Zabrana iz stava 1. ovog člana odnosi se na sve faze životnog ciklusa biljaka.

### **Član 28.**

#### **Zaštićene životinje**

Zabranjeno je svako:

- (a) namjerno hvatanje, držanje ili ubijanje zaštićenih životinjakoje se nalaze u divljini;
- (b) namjerno uznemiravanje, posebno tokom uzgajanja, zimskog sna i migracije;
- (c) namjerno oštećivanje ili uklanjanje gnijezda;
- (d) oštećivanje ili uništavanje legla i prebivališta;
- (e) čuvanje, transport i prodaja ili razmjena vrsta iz divljine, izuzev onih koje su pribavljene po pravnom osnovu prije stupanja na snagu ovog zakona;
- (f) vršenje radnji koje mogu prouzrokovati nestanak ili uznemiravanje populacije zaštićenih vrsta životinja.

Zabrana iz stava 1. tačka (a), (b) i (e) ovog člana odnosi se na sve faze životnog ciklusa životinja.

### **Član 29.**

#### **Izuzimanje**

Izuzetno primjena odredaba člana 18. stav 1. i 2., člana 27. stav 1. i člana 28. stav 1. može se ograničiti posebnim zakonom s ciljem:

1. zaštite divljih biljnih i životinjskih vrsta i očuvanjaprirodnih staništa;
2. sprečavanja velikih šteta po poljoprivredne kulture, stoku, šume, ribarstvo i vode;
3. sprečavanja nesreća većih razmjera;
4. zaštite interesa života i zdravlja ljudi i sigurnosti;
5. drugih interesa javnosti, uključujući društvene ili ekonomskeinterese, kao i pogodnosti koje su od primarne važnosti za okolicu;
6. naučnih i obrazovnih potreba, ponovnog unošenja (reintro-dukcije) vrsta u svrhu uzgajanja, uključujući prirodno i vještačko razmnožavanje biljaka;
7. odobrenja, pod strogim uslovima, na selektivnoj osnovi iu ograničenom stepenu za uzimanje ili čuvanje određenih vrsta u ograničenom broju.

### **Član 30.**

#### **Unošenje novih ili nestalih vrsta**

Zabranjeno je unošenje novih ili nestalih biljnih i životinjskih vrsta koje ne potiču sa teritorije Bosne i Hercegovine.

Izuzetno od stava 1. ovog člana provedbenim propisom može se utvrditi drugačije ukoliko nije štetno za prirodna staništa unutar njihovog prirodnog opsega ili za divlje biljne i životinjske vrste.

Ponovno unošenje nestalih biljaka i životinja na područje Kantona može se vršiti samo uz saglasnost Ministarstva sa prethodno pribavljenim stručnim mišljenjem Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Kantona.

## **3. Zaštita minerala i fosila**

### **Član 31.**

O pronalaženju minerala i fosila koji su od posebnog značaja zbog svoje veličine, rijetkosti, sastava ili drugih obilježja mora se obavijestiti Federalno ministarstvo putem Ministarstva.

## **VII - NADLEŽNOST**

### **Član 32.**

Poslove zaštite prirode iz nadležnosti Kantona vrši Ministarstvo. Poslovi iz stava 1. ovog člana uključuju i:

- ☐.-davanje preporuke za određivanje zaštićenih područja,
- ☐.-davanje prijedloga za proglašenje zaštićenih područja,
- davanje mišljenja i sudjelovanje u izradi i implementaciji Strategije za zaštitu prirode.

## **VIII - NADZOR**

### **Član 33.**

Nadzor nad provođenjem odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.

Poslove inspekcijskog nadzora vrši inspektor zaštite okolice i prirode (u daljem tekstu: inspektor).

Za inspektora može se postaviti lice sa visokom stručnom spremom iz područja prirodnih nauka (smjer biologije ili zoologije) i tehničkih nauka (smjer opšteg šumarstva i hortikulture), sa najmanje pet godina radnog iskustva u struci i položenim stručnim ispitom.

### **Član 34.**

U vršenju inspekcijskog nadzora inspektor vrši kontrolu:

- korištenja i upotrebe zaštićenih dijelova prirode: spomenika prirode, zaštićenih pejzaža i drugih dijelova prirode;
- stanja kvaliteta prirode i provođenja mjera zaštite prirode u spomenicima prirode, zaštićenim pejzažima i drugim dijelovima prirode;
- da li su saglasnosti za aktivnosti u zaštićenim područjima izdate u skladu sa odredbama ovog zakona i Zakona o proglašenju područja zaštićenim.

### **Član 35.**

U vršenju inspekcijskog nadzora inspektor ima pravo i dužnost da svojim rješenjem:

- naredi preduzimanje mjera radi usklađivanja aktivnosti u spomenicima prirode, zaštićenim pejzažima i drugim dijelovima prirode sa odredbama ovog zakona, kantonalnih zakona i propisa donesenih na osnovu ovih zakona;
- privremeno obustavi aktivnosti koje nisu u skladu sa odredbama ovog zakona, kantonalnih zakona i propisa donesenih na osnovu ovih zakona;
- privremeno, do konačne odluke nadležnog organa, oduzme predmete kojim je učinjen prekršaj u spomeniku prirode, zaštićenom pejzažu i drugim dijelovima prirode predviđen ovim zakonom i drugim propisima.

## **IX - FINANSIRANJE ZAŠTITE PRIRODE**

### **Član 36.**

Za obavljanje poslova zaštite prirode iz nadležnosti Kantona sredstva se osiguravaju kroz kantonalni fond za zaštitu okolice.

### **Član 37.**

#### **Vlasništvo i naknade**

Vlasništvo nad zemljištem i nekretninama u zaštićenim područjima, mogu sticati pravna ili fizička lica u skladu sa zakonom.

Vlasnik zemljišta i nekretnina u zaštićenim područjima dužan je u slučaju prodaje ponuditi svoju imovinu prvo Vladi Kantona.

Ukoliko Vlada Kantona ne prihvati ponudu u roku od 60 dana od dana prijema ponude, vlasnik svoju imovinu može prodati drugom pravnom ili fizičkom licu u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Vlasnik zaštićenog dijela prirode dužan je prihvatiti, bez naknade određivanje granica zaštićenog

## **"Službene novine Tuzlanskog kantona", broj: 10/04**

područja i dozvoliti pristup tom dijelu područja radi zadovoljenja naučnih, edukativnih, estetskih i kulturnih potreba društva.

Provedbenim propisom utvrdit će se uslovi pristupa zaštićenom području.

### **Član 38.**

Ako je korištenje zaštićenog dijela prirode ograničeno ili zabranjeno, vlasnik ima pravo na naknadu zbog ograničenja kojima je podvrgnut.

Visina naknade iz stava 1. ovog člana mora biti srazmjerna umanjenom prihodu i utvrđuje se sporazumno.

U slučaju spora o visini naknade odlučuje sud.

Naknada se isplaćuje iz sredstava kantonalnog fonda za zaštitu okolice.

Na odluku o isplati sredstava iz prethodnog stava ovog člana, saglasnost daje Vlada Kantona.

### **Član 39.**

Štetu, koju unutar zaštićenog područja nanese zaštićena životinja snosi nadležni organ iz člana 25. stav 1. ovog zakona.

Štetu koju van zaštićenog područja nanese zaštićena životinja snosi Kanton.

## **X - KAZNE NE ODREDBE**

### **Član 40.**

Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice ako:

1. pogoršava postojeće stanje nakon slanja obavijesti opokretanju postupka za proglašenje područja zaštićenim (član 24. stav 6);
2. prekrši zabranu utvrđenu propisom o proglašenju područja prirode zaštićenim (član 24. stav 7.);
3. vrši radnje koje su zabranjene odredbama ovog zakona (član 27. stav 1. i član 28. stav 1.);
4. unosi nove vrste u zaštićeno područje suprotno odredbama ovog zakona (član 30. stav 1.);
5. ponovo unosi nestale životinje i biljke u zaštićeno područje (član 30. stav 3.);
6. ne obavijesti Ministarstvo o pronalasku minerala i fosila (član 31. stav 1.);
7. ne ponudi prodaju minerala i fosila (član 31. stav 2.);
8. ne ponudi prodaju nekretnina unutar zaštićenog područja prvo Vladi Kantona, na osnovu principa prava preče kupnje (član 37. stav 2.);
9. ne osigura pristup zaštićenim područjima (član 37. stav 4.). Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 500,00 KM do 1.000,00 KM.

Novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 500,00 KM kaznit će se za prekršaj fizičko lice koje vrši radnje iz stava 1. ovog člana.

## **XI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

Član 41. Odredbe posebnih zakona i provedbenih propisa kojima se uređuju pitanja zaštite prirode, koje nisu u suprotnosti sa ovim zakonom nastavljaju se primjenjivati.

Planovi upravljanja zaštićenim područjima doneseni prije stupanja na snagu ovog zakona primjenjivat će se do isteka perioda za koji su doneseni, ukoliko nisu u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.

### **Član 42.**

Propise iz člana 16. stav 1. donijet će Skupština Kantona u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog zakona.

Propis iz člana 25. stav 3. donosi Vlada Kantona u roku od šest mjeseci od donošenja Zakona o proglašenju područja zaštićenim.

### **Član 43.**

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zaštiti prirode Tuzlanskog kantona ("Službene novine Tuzlanskog kantona", broj 10/99.).

### **Član 44.**

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Tuzlanskog kantona".